

Systemy sygnalizacji powazarowej w swietle przepisow ochrony przeciwpowazarowej. Kierunki zmian w przepisach dotyczacych ochrony przeciwpowazarowej

st.bryg. w st.spocz.
Piotr Wojtaszewski

Ustawa z dnia 24.08.1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. z 2018 r., poz. 620, ze zm.).

Art. 6 ust. 5. Rozpoczęcie eksploatacji nowej, przebudowanej lub wyremontowanej budowli, obiektu lub terenu, maszyny, urządzenia lub instalacji albo innego wyrobu może nastąpić wyłącznie, gdy:

- 1) zostały spełnione wymagania przeciwpożarowe;
- 2) sprzęt, **urządzenia pożarnicze** i ratownicze oraz środki gaśnicze zapewniają skuteczną ochronę przeciwpożarową.

Ustawa z dnia 24.08.1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. z 2018, poz. 620, ze zm.).

Art. 4.1. Właściciel budynku, obiektu budowlanego lub terenu, zapewniając ich ochronę przeciwpożarową, jest obowiązany:

1) przestrzegać przeciwpożarowych wymagań techniczno-budowlanych, instalacyjnych i technologicznych;

2) wyposażyć budynek, obiekt budowlany lub teren w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice;

3) zapewnić konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie;

4) zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie budowlanym lub na terenie, bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji;

5) przygotować budynek, obiekt budowlany lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej;

6) zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi;

7) ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Ustawa Prawo budowlane

z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane
(Dz.U. z 2018, poz. 1202, ze zm.)

art. 5.1 obiekt budowlany wraz ze związanymi z nim urządzeniami budowlanymi należy, biorąc pod uwagę przewidywany okres użytkowania, **projektować i budować w sposób określony w przepisach, w tym techniczno-budowlanych, oraz zgodnie z zasadami wiedzy technicznej (także Polskimi Normami - przyp. autora)**, zapewniając m.in.: spełnienie wymagań podstawowych dotyczących bezpieczeństwa konstrukcji, **bezpieczeństwa pożarowego**, możliwość utrzymania właściwego stanu technicznego, warunki bezpieczeństwa i higieny pracy, warunki bezpieczeństwa i ochrony zdrowia osób przebywających na terenie budowy

Do przepisów techniczno-budowlanych (**art. 7.1.**) zalicza się m.in. warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie

Ustawa o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991 r.

art. 7. Wyroby służące zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego lub ochronie zdrowia i życia oraz mienia, **wprowadzane do użytkowania w jednostkach ochrony przeciwpożarowej oraz wykorzystywane przez te jednostki do alarmowania o pożarze lub innym zagrożeniu** oraz do prowadzenia działań ratowniczych, a także wyroby stanowiące podręczny sprzęt gaśniczy, mogą być stosowane wyłącznie po uprzednim uzyskaniu dopuszczenia do użytkowania

Dopuszczenia do użytkowania wyrobów, w formie świadectwa dopuszczenia, wydają jednostki badawczo-rozwojowe Państwowej Straży Pożarnej, wskazane przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 czerwca 2007 r. w sprawie wykazu wyrobów służących zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego lub ochronie zdrowia i życia oraz mienia, a także zasad wydawania dopuszczenia tych wyrobów do użytkowania (Dz.U. Nr 143, poz. 1002 i z 2010 r. Nr 85, poz. 553)

Wykaz wyrobów określa załącznik do rozporządzenia

W zakresie wyrobów SSP są wymienione:

- 1) centrale sygnalizacji pożarowej;**
- 2) panele obsługi dla straży pożarnej;**
- 3) urządzenia zdalnej sygnalizacji i obsługi;**
- 4) systemy transmisji alarmów pożarowych i sygnałów uszkodzeniowych;**
- 5) ręczne ostrzegacze pożarowe (ROP).**

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 17 listopada 2016 r. w sprawie sposobu deklarowania właściwości użytkowych wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym (Dz. U. poz. 1966, ze zm.)

Załącznik:

GRUPY WYROBÓW BUDOWLANYCH OBJĘTE OBOWIĄZKIEM SPORZĄDZANIA KRAJOWEJ DEKLARACJI WŁAŚCIWOŚCI UŻYTKOWYCH ORAZ WYMAGANE DLA TYCH GRUP KRAJOWE SYSTEMY OCENY I WERYFIKACJI STAŁOŚCI WŁAŚCIWOŚCI UŻYTKOWYCH

Systemy sygnalizacji pożarowej - zestawy:

zestawy sygnalizacyjno-alarmowe, zestawy sygnalizacji pożarowej, systemy alarmowe, systemy transmisji alarmów pożarowych

Systemy sygnalizacji pożarowej - elementy składowe: czujki pożarowe, urządzenia sterujące i sygnalizujące, urządzenia transmisji alarmów, izolatory zwarć, urządzenia alarmowe, źródła zasilania, urządzenia wejścia/wyjścia, ręczne ostrzegacze pożarowe, panele obsługi dla straży pożarnej, urządzenia zdalnej sygnalizacji i obsługi, gniazda montażowe elementów liniowych.

**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony
przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i
terenów (Dz.U. Nr 109, poz. 719, ze zm.)**

**Miejscem w polskich przepisach określającym obowiązek
stosowania
Systemów sygnalizacji pożarowej -
jest § 28**

§ 28 ust. 1

- 1) budynkach handlowych lub wystawowych:
 - a) jednokondygnacyjnych o powierzchni strefy pożarowej powyżej 5 000 m²,
 - b) wielokondygnacyjnych o powierzchni strefy pożarowej powyżej 2 500 m²;
- 2) teatrach o liczbie miejsc powyżej 300;
- 3) kinach o liczbie miejsc powyżej 600;
- 4) budynkach o liczbie miejsc służących celom gastronomicznym powyżej 300;
- 5) salach widowiskowych i sportowych o liczbie miejsc powyżej 1 500;
- 6) szpitalach, z wyjątkiem psychiatrycznych, oraz w sanatoriach — o liczbie łóżek powyżej 200 w budynku;
- 7) szpitalach psychiatrycznych o liczbie łóżek powyżej 100 w budynku;

§ 28 ust. 1

- 8) domach pomocy społecznej i ośrodkach rehabilitacji dla osób niepełnosprawnych o liczbie łóżek powyżej 100 w budynku;
- 9) zakładach pracy zatrudniających powyżej 100 osób niepełnosprawnych w budynku;
- 10) budynkach użyteczności publicznej wysokich i wysokościowych;
- 11) budynkach zamieszkania zbiorowego, w których przewidywany okres pobytu tych samych osób przekracza trzy doby, o liczbie miejsc noclegowych powyżej 200;
- 12) budynkach zamieszkania zbiorowego niewymienionych w pkt 11, o liczbie miejsc noclegowych powyżej 50;
- 13) archiwach wyznaczonych przez Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych;
- 14) muzeach oraz zabytkach budowlanych, wyznaczonych przez Generalnego Konserwatora Zabytków w uzgodnieniu z Komendantem Głównym Państwowej Straży Pożarnej;

§ 28 ust. 1

- 15) ośrodkach elektronicznego przetwarzania danych o zasięgu krajowym, wojewódzkim i w urzędach obsługujących organy administracji rządowej;
- 16) centralach telefonicznych o pojemności powyżej 10 000 numerów i centralach telefonicznych tranzytowych o pojemności 5 000—10 000 numerów, o znaczeniu miejscowym lub regionalnym;
- 17) garażach podziemnych, w których strefa pożarowa przekracza 1 500 m² lub obejmujących więcej niż jedną kondygnację podziemną;
- 18) stacjach metra i stacjach kolei podziemnych;
- 19) dworcach i portach, przeznaczonych do jednoczesnego przebywania powyżej 500 osób;
- 20) bankach, w których strefa pożarowa zawierająca salę operacyjną ma powierzchnię przekraczającą 500 m²;
- 21) bibliotekach, których zbiory w całości lub w części tworzą narodowy zasób biblioteczny.

§ 31.

Właściciel, zarządca lub użytkownik obiektu, o którym mowa w art. 5 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, uzgadnia z właściwym miejscowo komendantem powiatowym (miejskim) Państwowej Straży Pożarnej sposób połączenia urządzeń sygnalizacyjno-alarmowych systemu sygnalizacji pożarowej z obiektem komendy Państwowej Straży Pożarnej lub obiektem wskazanym przez tego komendanta.

**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony
przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i
terenów (DZ.U. Nr 109, poz. 719, ze zm.)**

§ 1.2. Dopuszcza się stosowanie rozwiązań zamiennych w stosunku do wymienionych w § 19, § 23 i § 25 ust. 1, 2, 5 i 6 oraz w § 27 ust. 1 i 2, **§ 28 ust. 1 (SSP)**, § 29 ust. 1 i § 38 ust. 1

w przypadkach szczególnie uzasadnionych lokalnymi uwarunkowaniami, w uzgodnieniu z właściwym miejscowo komendantem wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej, wskazanych w ekspertyzie technicznej rzeczoznawcy do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych, **jeżeli zapewnią one niepogorszenie warunków ochrony przeciwpożarowej obiektu**

- Rozporządzenie MI z 12.04.2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1422, ze zm.)

§ 227 ust. 4. Dopuszcza się powiększenie powierzchni stref pożarowych (**mowa o ZL**), o których mowa w ust. 1, z wyjątkiem stref pożarowych w wielokondygnacyjnych budynkach wysokich (W) i wysokościowych (WW), pod warunkiem zastosowania:

- 1) stałych samoczynnych urządzeń gaśniczych wodnych (**było tryskaczowych**) – o 100%,
- 2) samoczynnych urządzeń oddymiających **uruchamianych za pomocą systemu wykrywania dymu** – o 100%.

Przy jednoczesnym stosowaniu urządzeń wymienionych w pkt 1 i 2 dopuszcza się powiększenie powierzchni stref pożarowych o 200%.

- Rozporządzenie MI z 12.04.2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1422, ze zm.)

§ 237 ust. 6. Długości przejść, o których mowa w ust. 1 i 2, mogą być powiększone pod warunkiem zastosowania:

- 1) stałych samoczynnych urządzeń gaśniczych wodnych – o 50%,
- 2) samoczynnych urządzeń oddymiających uruchamianych **za pomocą systemu wykrywania dymu** - o 50%.

- Rozporządzenie MI z 12.04.2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1422)

§ 245 Klatki schodowe przeznaczone do ewakuacji ze strefy pożarowej:

- 1) ZL II w budynku niskim (N),
 - 2) ZL I, ZL II, ZL III lub ZL V w budynku średniowysokim (SW),
 - 3) PM o gęstości obciążenia ogniowego powyżej 500 MJ/m² lub zawierającej pomieszczenie zagrożone wybuchem w budynku niskim (N) bądź średniowysokim (SW)
- powinny być obudowane i zamykane drzwiami dymoszczelnymi oraz wyposażone w urządzenia zapobiegające zadymieniu lub służące do usuwania dymu, uruchamiane samoczynnie za pomocą systemu wykrywania dymu.

- Rozporządzenie MI z 12.04.2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1422, ze zm.)

§ 246 ust. 3. Klatki schodowe i przedsionki przeciwpożarowe, stanowiące drogę ewakuacyjną w budynku wysokim (W) dla strefy pożarowej PM, powinny być wyposażone w urządzenia zapobiegające zadymieniu lub samoczynne urządzenia oddymiające uruchamiane **za pomocą systemu wykrywania dymu**.

- Rozporządzenie MI z 12.04.2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1422, ze zm.)

§ 246 ust. 5. W budynku wysokim (W) i wysokościowym (WW) dopuszcza się wykonywanie klatek schodowych, stanowiących drogę ewakuacyjną wyłącznie dla stref pożarowych ZL IV, bez przedsionków oddzielających je od poziomych dróg komunikacji ogólnej, jeżeli:

- 1) każde mieszkanie lub pomieszczenie jest oddzielone od poziomej drogi komunikacji ogólnej drzwiami o klasie odporności ogniowej co najmniej E I 30,
- 2) klatki schodowe są zamykane drzwiami dymoszczelnymi,
- 3) klatki schodowe są wyposażone w urządzenia zapobiegające zadymieniu lub w samoczynne urządzenia oddymiające uruchamiane **za pomocą systemu wykrywania dymu**

- Rozporządzenie MI z 12.04.2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1422, ze zm.)

§ 256 ust. 4. Długości dojść ewakuacyjnych, o których mowa w ust. 3, mogą być powiększone pod warunkiem ochrony:

1) strefy pożarowej stałymi samoczynnymi urządzeniami gaśniczymi wodnymi

– o 50%

2) drogi ewakuacyjnej samoczynnymi urządzeniami oddymiającymi uruchamianymi **za pomocą systemu wykrywania dymu - o 50%.**

Przy jednoczesnym stosowaniu tych urządzeń długość dojścia może być powiększona o 100%.

- Rozporządzenie MI z 12.04.2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1422, ze zm.)

§ 240 ust. 4. Drzwi rozsuwane mogą stanowić wyjścia na drogi ewakuacyjne, a także być stosowane na drogach ewakuacyjnych, jeżeli są przeznaczone nie tylko do celów ewakuacji, a ich konstrukcja zapewnia:

- 1) otwieranie automatyczne i ręczne bez możliwości ich blokowania,
- 2) samoczynne ich rozsunięcie i pozostanie w pozycji otwartej w **wyniku zasygnalizowania pożaru przez system wykrywania dymu chroniący strefę pożarową**, do ewakuacji z której te drzwi są przeznaczone, a także w przypadku awarii drzwi.

- Rozporządzenie MI z 12.04.2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1422, ze zm.)

§ 268 ust. 6. W strefach pożarowych, w których jest wymagana instalacja sygnalizacyjno-alarmowa, przeciwpożarowe klapy odcinające powinny być uruchamiane przez tę instalację, niezależnie od zastosowanego wyzwalacza termicznego.

Należy również pamiętać, że:

Obligatoryjność zastosowania systemu sygnalizacji pożarowej w innych obiektach niż wymienione w § 28 może również wynikać ze wskazań ekspertyzy technicznej, uzgodnionej z właściwym komendantem wojewódzkim PSP w trybie postanowienia.

W takich przypadkach zastosowanie SSP w rozpatrywanym budynku może stanowić rozwiązanie zamienne w stosunku braku możliwości spełnienia wprost wymagań wynikających zarówno z przepisów techniczno-budowlanych, jak i przeciwpożarowych.

Konieczność zastosowania SSP może również wynikać z przyjętego scenariusza pożarowego

**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony
przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i
terenów**

Urządzenia przeciwpożarowe

urządzenia (stałe lub półstałe, uruchamiane ręcznie lub samoczynnie) **służące do wykrywania** i zwalczania pożaru lub ograniczania jego skutków, a w szczególności: stałe i półstałe urządzenia gaśnicze i zabezpieczające, urządzenia wchodzące w skład dźwiękowego systemu ostrzegawczego **i systemu sygnalizacji pożarowej, w tym urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe, urządzenia odbiorcze alarmów pożarowych i urządzenia odbiorcze sygnałów uszkodzeniowych**, instalacje oświetlenia ewakuacyjnego, hydranty i zawory hydrantowe, pompy w pompowniach przeciwpożarowych, przeciwpożarowe klapy odcinające, urządzenia oddymiające, urządzenia zabezpieczające przed wybuchem, oraz drzwi i bramy przeciwpożarowe, o ile są wyposażone w systemy sterowania

**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony
przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i
terenów**

§ 3.1. Urządzenia przeciwpożarowe w obiekcie powinny być wykonane zgodnie **z projektem uzgodnionym pod względem ochrony przeciwpożarowej przez rzeczoznawcę do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych**, a warunkiem dopuszczenia do ich użytkowania jest przeprowadzenie odpowiednich dla danego urządzenia prób i badań, potwierdzających prawidłowość ich działania

**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI z dnia
z 2 grudnia 2015 r. w sprawie uzgadniania projektu budowlanego pod względem
ochrony przeciwpożarowej (Dz.U. z 2015 r., poz. 2117)**

§ 4. 1.

Podstawę uzgodnienia stanowią dane niezbędne do stwierdzenia zgodności z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej, dotyczące warunków ochrony przeciwpożarowej obiektu budowlanego, zależne od przeznaczenia, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego, sposobu magazynowania lub składowania, występujących w obiekcie budowlanym zagrożeń pożarowych oraz warunków technicznych obiektu budowlanego, obejmujące w szczególności:

(...)

11) informacje o doborze urządzeń przeciwpożarowych i innych urządzeń służących bezpieczeństwu pożarowemu, dostosowanym do wymagań wynikających z przepisów dotyczących ochrony przeciwpożarowej i przyjętych scenariuszy pożarowych, z podstawową charakterystyką tych urządzeń;

(...)

**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI z dnia
z 2 grudnia 2015 r. w sprawie uzgadniania projektu budowlanego pod względem
ochrony przeciwpożarowej (Dz.U. z 2015 r., poz. 2117)**

§ 4. 1.

§ 5. 1. Uzgodnienia projektu budowlanego dokonuje się w toku wzajemnej współpracy projektanta z rzeczoznawcą do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych w trakcie sporządzania przez projektanta projektu budowlanego polegającej na:

- 1) konsultacji rozwiązań projektowych w zakresie oceny ich zgodności z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej;
- 2) wymianie uwag i stanowisk w zakresie projektowanych technicznych środków zabezpieczenia przeciwpożarowego;
- 3) opracowaniu scenariusza pożarowego dla obiektu budowlanego objętego obowiązkiem stosowania systemu sygnalizacji pożarowej.

Wymagania ogólne – zasady wiedzy technicznej (na chwilę obecną brak formalnych regulacji)

Wymagania dla systemu transmisji alarmów pożarowych i sygnałów uszkodzeniowych:

- a) odpowiednio elementy systemu i system muszą posiadać wymagane prawem dokumenty (deklaracje właściwości użytkowych, świadectwa dopuszczenia),
- b) instalacja systemu transmisji alarmów pożarowych i sygnałów uszkodzeniowych powinna być zaprojektowana, wykonana oraz konserwowana zgodnie z obowiązującymi przepisami, normami i zasadami wiedzy technicznej,
- c) alarm pożarowy powinien mieć priorytet w dostępności do systemu transmisji alarmu w stosunku do sygnałów uszkodzeniowych.

Wymagania dla systemów transmisji

- a) do przesyłania alarmów pożarowych i sygnałów uszkodzeniowych mogą być wykorzystywane:
 - tory dedykowane, budowane specjalnie dla potrzeb transmisji alarmów pożarowych,
 - tory dedykowane, zestawiane w sieciach publicznych operatorów telekomunikacyjnych,
 - łącza publicznych sieci telekomunikacyjnych PSTN (publiczna komutowana sieć telefoniczna) i ISDN (sieć cyfrowa z integracją usług),

b) w celu zapewnienia odpowiedniej niezawodności transmisji alarmów pożarowych do przesyłania alarmów pożarowych i sygnałów uszkodzeniowych pomiędzy urządzeniami transmisji alarmów pożarowych a stacją odbiorczą alarmów pożarowych muszą być wykorzystywane co najmniej dwa łącza transmisji określone jako łącze podstawowe i łącze dodatkowe, zapewniające wymaganą ogólną dostępność systemu obejmującą wszystkie tory transmisji na poziomie A4 (99,8%); przy czym transmisja w łączach podstawowym i dodatkowym musi być inicjowana równocześnie i odbywać się niezależnie,

Kierunki zmian w przepisach:

Kierunki ogólne:

Rozważana są zmiany dotyczące:

1. W § 28 ust. 1 pkt. 15 - usunięcia z przepisu obowiązku wyposażania w system sygnalizacji pożarowej budynków urzędów obsługujących organy administracji rządowej. Stosowanie szczególnych wymagań w odniesieniu do takich budynków jest nieuzasadnione z punktu widzenia ochrony przeciwpożarowej. Przedmiotowe budynki w przedmiotowym zakresie powinny być traktowane jak pozostałe budynki wykorzystywane przez administrację publiczną.
2. Dodania w § 28 ust.1 pkt. 22 obowiązku wyposażenia w system sygnalizacji pożarowej budynków mieszkalnych wysokościowych z wyłączeniem części mieszkalnych. Konieczność wyposażenia przedmiotowych budynków w tego typu urządzenia wynika m.in. z potrzeby zapewnienia właściwych warunków funkcjonowania urządzeń zapobiegających zadymieniu klatek schodowych i przedsionków przeciwpożarowych, których zastawanie jest wymagane zgodnie z § 246 ust. 2 przepisów techniczno-budowlanych.
3. Regulacji w zakresie warunków techniczno-użytkowych dotyczących połączenia obiektu wyposażonych w SSO z obiektem PSP (lub wyznaczonym przez KP(M) PSP).

Systemy sygnalizacji powazarowej w swietle przepisow ochrony przeciwpowazarowej. Kierunki zmian w przepisach dotyczacych ochrony przeciwpowazarowej

st.bryg. w st.spocz.
Piotr Wojtaszewski

